

Sborník Oblastního muzea v Mostě

řada přírodovědná číslo 42

2025

Sborník Oblastního muzea v Mostě

řada přírodovědná, 42

2025

**ISSN 1214 – 2573
ISBN 978-80-85115-56-7**

Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná, uveřejňuje recenzované původní vědecké práce a krátké zprávy z geologie, botaniky, zoologie, recenze, personálie a informace z přírodovědeckého života především ze severozápadních Čech a přilehlých území.

Periodikum je zařazeno do Seznamu recenzovaných neimpaktivních periodik vydávaných v ČR platném pro rok 2015, který byl schválen Radou pro výzkum, vývoj a inovace dne 28.11.2014.

Podrobné pokyny pro autory a další bližší informace o sborníku jsou dostupné online na webu muzea:

<https://www.muzeummost.cz/cz/publikacni-cinnost>.

Plné obsahy posledních čísel sborníku jsou k dispozici na adrese:

<https://www.muzeummost.cz/sbornik-oblastniho-muzea-v-moste>.

The journal *Sborník Oblastního muzea v Mostě, series naturae*, publish peer reviewed original scientific works and brief reports in geology, botany and zoology, and also book reviews and personalia especially joined to Northwestern Bohemia and adjacent areas.

Detailed instructions for authors and further information about the journal are available online on the museum's website: **<https://www.muzeummost.cz/cz/publikacni-cinnost>**.

The full contents of latest issues of the journal can be found at the following address:

<https://www.muzeummost.cz/sbornik-oblastniho-muzea-v-moste>.

**Sborník Oblastního muzea v Mostě,
řada přírodovědná, číslo 42.**

Vydalo / Published by: Oblastní muzeum a galerie v Mostě

Místo vydání / Place of publication: Most

Náklad / Edition: 300 ks/pcs

ISSN 1214 – 2573

ISBN 978-80-85115-56-7

Toto číslo vyšlo / The issue was published on: 31. 12. 2025

Vytisknuto v / Printed in: TISKÁRNA K & B, s. r. o.

Obrázek na první straně obálky / The picture on the front cover:
pavlovnie plstnatá / the Foxglove Tree (*Paulownia tomentosa*) (orig. Pavel Krásenský).

Adresa redakce / The redaction address: Oblastní muzeum a galerie v Mostě, Čsl. armády 1360/35, 434 01 Most; E-mail: joza.v@omgm.cz; Telefon / The phone number: +420 414 120 238 (Vít Joza)

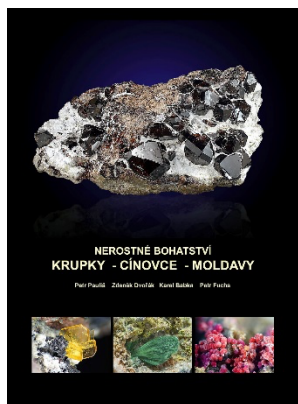
Redakční rada / Editorial board: Ing. Vít Joza (výkonný redaktor / Editor-in-chief), Pavel Krásenský, Ing. Čestmír Ondráček, Miroslav Radoň, Mgr. Vladislav Rapprich, Ph.D.

Recenzenti příspěvků v tomto čísle / Reviewers of the contributions in the issue:

Stanislav Benedikt, Petr Bogusch, Jiří Janák, Jan Motejík, Vlastimil Růžička, Kateřina Šumberová, Pavel Vonička, Martin Waldhauser, Pavel Zdvorač

Nerostné bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy

Pauliš P., Dvořák Z., Babka K. & Fuchs P. (2022): Nerostné bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy. – Kuttna, Kutná Hora. 633 pp. ISBN 978-80-86406-96-1 (vázáno).

Na konci listopadu roku 2022 spatřila světlo světa a 7. prosince téhož roku byla v prostorách Regionálního muzea v Teplicích slavnostně pokřtěna kniha Nerostné bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy autorského kolektivu Petr Pauliš, Zdeněk Dvořák, Karel Babka a Petr Fuchs. Na některých dílčích kapitolách knihy se podíleli také Karel Breiter, Martin Bohatý a Dalibor Velebil. Mnoho fotografií i jiných obrazových materiálů či informací poskytla také řada dalších osob a institucí, jejichž úplný výčet lze najít v kapitole Poděkování. Kniha byla již dlouho avizována a odborníky i mnoha sběrateli minerálů očekávána. Svým rozsahem, obširým a pestrým obsahem a množstvím cenných textových informací i neméně zajímavých obrazových materiálů se jedná o dílo mimořádného významu.

Kniha vydaná nakladatelstvím Kuttna v Kutné Hoře nám na celkových 633 stranách přináší podrobný popis všech tří uvedených významných krušnohorských ložisek shrnující veškeré podstatné a dosud známé informace. Po stručném úvodu následuje nejprve kapitola popisující celkové vymezené území, jeho geologickou charakteristiku a prehistorii hornické činnosti. Poté již následují hlavní kapitoly věnované jednotlivým ložiskům a přehledně členěné jednotným způsobem. Začátek je vždy věnován historii hornické činnosti daného ložiska a jeho případných revírů, načež následuje podrobný popis jeho geologie. Poté už je zvláštní pozornost věnována minerálům, které jsou pokaždé rozděleny na primární a supergenní. Vše je bohatě ilustrováno různými mapkami, plánky důlních děl, geologickými profily a četnými doprovodnými fotografiemi hornickou činností ovlivněné krajiny, různých hornických artefaktů, památek, důlních děl a zejména mnoha druhů popisovaných minerálů. Zejména velmi kvalitní fotografie minerálů, z nichž mnohé nejsou vidět pouhým okem, přispívají významným způsobem k unikátnosti tohoto díla. Rovněž fotografie dnes již zaniklých důlních děl a dokumentační fotografie pořízené při sběratelské činnosti jsou velmi cenné.

V doprovodných kapitolách knihy se autoři a jejich spolupracovníci věnují zastoupení minerálů popisovaných ložisek v různých historických sbírkách včetně sbírky Národního muzea v Praze a jejich výskytu v historické literatuře. Zajímavým doplňkem je rovněž kapitola o zaslužilých sběratelích regionu, z nichž celá řada svou činností významně přispěla k poznání geologie a mineralogie Krupky, Cínovce či Moldavy. Součástí textu je samozřejmě také výčet nejdůležitější literatury ložisek a nezbytný rejstřík popisovaných minerálů, který uživateli knihy usnadní rychlé vyhledání konkrétní detailní informace. V závěru knihy najdeme stručné anglické resumé, anglický překlad popisů fotografií, ale také krátké medailonky o autorech a komerční prezentace sponzorů, kteří vydání knihy podpořili.

Z vlastní praxe kurátora geologických sbírek v muzeu mohu potvrdit, že kniha tohoto typu nám při zpracovávání sbírkových fondů dlouho chyběla, neboť nikde jinde nebylo možné veškeré podstatné informace o popisovaných ložiscích jednoduše a takto přehledně získat. Kromě toho vím, že byly při tvorbě knihy zjištěny různé faktografické nedostatky a omyly prezentované v dříve publikovaných pracích, a byly zde uvedeny na pravou míru. Zakoupení knihy mohu vřele doporučit jak odborníkům, kteří se hornictvím, geologií ložisek nerostných surovin či mineralogií zabývají profesionálně, tak všem záníceným sběratelům minerálů. Minerály z popisovaných ložisek přece patří k pomyslné klasice mineralogie České republiky. Kniha však snadno zaujme i nadšence pro historii hornictví a montánní turistiku. Hornická krajina českého a saského Krušnohoří je ne nadarmo zapsána

v seznamu kulturního dědictví UNESCO a zaslouží si pozornost široké veřejnosti. Tato unikátní kniha svým dílem přispívá i k tomuto bohublému cíli.

Jelikož kniha vznikla jako soukromý projekt autorů, není dostupná v běžné knižní distribuční síti. Získat ji lze přímo u autorů, ale například také v pokladně Oblastního muzea a galerie v Mostě. Prodejní cena byla stanovena na 1650,- Kč, což je vzhledem ke kvalitě jejího provedení, rozsahu, cenného obsahu a v porovnání s obdobnou literaturou vydávanou v zahraničí cena přiměřená.

Miroslav Radoň

Contents / Inhalt

Botany / Botanik

JOZA V. & ZDVOŘÁK P.: Naturalization of Foxglove Tree (<i>Paulownia tomentosa</i> /Thunb./ Steud.) in Northwestern Bohemia	1
JOZA V.: Escaping of Common Milkweed (<i>Apocynaceae: Asclepias syriaca</i>) in Northwestern Bohemia	10
JOZA V.: Contribution to the flora of the Most a Litvínov regions (Northwestern Bohemia) V	15
JOZA V. [red.]: The pretty rare woody plants planted in Northwestern Bohemia (2)	31
JOZA V.: Vegetation of exposed bottoms of standing and running waters in Northwestern Bohemia I. Fishpond Dobroměřický (Dobroměřice village, Louny county)	63

Zoology / Zoologie

KRÁSENSKÝ P.: Ground beetles and rove beetles (Coleoptera: Carabidae, Staphylinidae) of sandy gravel alluviums of the River Labe between Střekov and Hřensko (Northwestern Bohemia)	75
KRÁSENSKÝ P.: False click beetles (Coleoptera: Eucnemidae) of the Pístecký les Nature Reserve (Northwestern Bohemia)	105
KRÁSENSKÝ P.: Rove beetles (Coleoptera: Staphylinidae) of Březina Nature Reserve (Northwestern Bohemia)	113
BENDA P.: Dragonflies (Odonata) of the Československé armády quarry near Most (Northwestern Bohemia)....	131
ROUŠAR A.: Spiders (Araneae) of the Valley of the River Ohře in Northwestern Bohemia	140
KRÁSENSKÝ P.: Interesting findings of invertebrates in the Ústí nad Labem region (Northwestern Bohemia) – 2.	170

Brief reports / Kurze Mitteilungen

JOZA V.: The North American panicled willowherb (<i>Epilobium brachycarpum</i> C. Presl) recently introduced to Northwestern Bohemia	196
KRÁSENSKÝ P.: First records of rove beetle <i>Stenus</i> (<i>Hypostenus</i>) <i>kiesenwetteri</i> Rosenhauer, 1856 (Coleoptera: Staphylinidae) in Krušné hory Mts. (Northwestern Bohemia) and its current distribution in Bohemia	200

Book reviews / Literaturberichte

Tesaříkovití Ústeckého kraje (P. Krásenský)	203
Nerostné bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy (M. Radoň)	205
Porcelanit – hornina v ohni zrozená (P. Dvořák)	207
Radovesická výsypka (P. Dvořák)	208

Personalia / Personalien

Miroslav Radoň 50 years old	209
The establishment of the Děčín Dendrological Society in 2024 and its public events in 2025	227

Obsah

Botanika

JOZA V. & ZDVOŘÁK P.: Zplaňování pavlovnice plstnaté (<i>Paulownia tomentosa</i> /Thunb./ Steud.) v severozápadních Čechách.....	1
JOZA V.: Zplaňování klejichy hedvábné (<i>Apocynaceae: Asclepias syriaca</i>) v severozápadních Čechách	10
JOZA V.: Příspěvek ke květeně Mostecká a Litvínovska (severozápadní Čechy) V	15
JOZA V. [red.]: Vzácnější pěstované dřeviny severozápadní části Čech (2)	31
JOZA V.: Vegetace obnažených den stojatých a tekoucích vod v severozápadních Čechách I. Dobroměřický rybník (Dobroměřice, okres Louny).....	63

Zoologie

KRÁSENSKÝ P.: Střevlíkovití a drabčíkovití brouci (Coleoptera: Carabidae, Staphylinidae) šterkopisčitých náplavů řeky Labe v úseku mezi Střekovem a Hřenskem (severozápadní Čechy).....	75
KRÁSENSKÝ P.: Dřevomilovití brouci (Coleoptera: Eucnemidae) přírodní rezervace Pístecký les (severozápadní Čechy).....	105
KRÁSENSKÝ P.: Drabčíkovití brouci (Coleoptera: Staphylinidae) přírodní rezervace Březina (severozápadní Čechy).....	113
BENDA P.: Vážky (Odonata) povrchového hnědouhelného lomu Československé armády (ČSA) u Mostu (severozápadní Čechy).....	131
ROUŠAR A.: Pavouci (Araneae) údolí řeky Ohře v severozápadních Čechách	140
KRÁSENSKÝ P.: Zajímavé nálezy bezobratlých v Ústeckém kraji (severozápadní Čechy) – 2.	170

Krátká sdělení

JOZA V.: Severoamerická vrbovka krátkoplodá (<i>Epilobium brachycarpum</i> C. Presl) zavlečena také do severozápadních Čech.....	196
KRÁSENSKÝ P.: První nálezy drabčíka <i>Stenus</i> (<i>Hypostenus</i>) <i>kiesenwetteri</i> Rosenhauer, 1856 (Coleoptera: Staphylinidae) v Krušných horách (severozápadní Čechy) a jeho aktuální rozšíření v Čechách	200

Recenze a anotace

Tesaříkovití Ústeckého kraje (P. Krásenský).....	203
Nerostné bohatství Krupky, Cínovce a Moldavy (M. Radoň)	205
Porcelanit – hornina v ohni zrozená (P. Dvořák).....	207
Radovesická výsypka (P. Dvořák).....	208

Personalia

Miroslav Radoň – 50 let.....	209
Založení Děčínské dendrologické společnosti v roce 2024 a její veřejné akce v roce 2025	227